

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

Februari 2020

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration mellan 15 och 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Sådana vätskor benämns ”högkoncentrerade e-vätskor” och beskattas med 4 000 kronor per liter vätska.

Det föreslås även att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket undantas från skattskyldighet för godkända lagerhållare.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	4
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	4
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.....	7
2	Hantering och beskattning av högkoncentrerade e-vätskor.....	9
2.1	Bakgrund och Kemikalieinspektionens hemställan.....	9
2.2	Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor.....	10
3	Förstörelse av skattepliktiga produkter	12
4	Konsekvensanalys.....	12
4.1.1	Syfte med förslaget och alternativa lösningar	12
4.1.2	Offentligfinansiella effekter.....	13
4.1.3	Effekter på priser	15
4.1.4	Effekter för företagen	15
4.1.5	Effekter för folkhälsan.....	15
4.1.6	Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	16
4.1.7	Övriga effekter.....	16
5	Författningskommentar.....	17
5.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	17
5.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.....	18

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

dels att 2, 3 och 5 ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

– *e-vätskor*: vätskor som innehåller nikotin,

– *högkoncentrerade e-vätskor*:
e-vätskor med en koncentration mellan 15 och 20 milligram nikotin per milliliter vätska.

– *andra nikotinhaltiga produkter*: nikotinhaltiga produkter för användning i mun eller näsa, med undantag för e-vätskor och produkter som innehåller tobak och som är hänförliga till kapitel 24 i den lydelse av Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan som gällde den 1 januari 2017,

– *yrkesmässig aktivitet*: sådan aktivitet som utförs av

1. en juridisk person, eller

2. en enskild person om den avser varor som inte är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk,

– *EU-land*: områden som tillhör Europeiska unionens punktskatteområde,

– *tredjeland*: länder och områden utanför Europeiska unionens punktskatteområde,

– *distansförsäljning*: försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning och köpet inte är yrkesmässigt för köparen,

– *förordning (EG) nr 1272/2008*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt

– *förordning (EG) nr 1272/2008*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG

ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 i den lydelse som gällde den 1 januari 2017. samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 i den lydelse som gällde den 1 januari 2020.

Med *import* avses i denna lag införsel av skattepliktig vara till Sverige från tredjeland under förutsättning att varan inte omfattas av sådant suspensivt tullförfarande eller suspensivt tullarrangemang som avses i artikel 4.6 i rådets direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG. Med import avses även att varan frisläpps från ett sådant förfarande eller arrangemang.

Med *tullskuld* och *unionsvara* avses i denna lag detsamma som i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

3 §

Skatt tas ut för e-vätskor med 2 000 kronor per liter vätska.

Skatt tas ut för e-vätskor med 2 000 kronor per liter vätska.

För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 000 kronor per liter vätska.

5 §

Skatt enligt 3 och 4 §§ tas inte ut för

1. produkter som är klassificerade som narkotika enligt narkotikastrafflagen (1968:64) eller som hälsofarliga varor enligt lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,

2. läkemedel som uppfyller kraven för att få säljas enligt 5 kap. 1 § läkemedelslagen (2015:315) eller medicintekniska produkter som får släppas ut på marknaden eller tas i bruk i Sverige enligt 9 § lagen (1993:584) om medicintekniska produkter,

3. produkter som är skattepliktiga enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller

4. produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3.

4. produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3, *förutom högkoncentrerade e-vätskor.*

11 a §

Från skattskyldighet enligt 11 § 1 b undantas e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter som fullständigt förstörts under tillsyn av Skatteverket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 § och 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §¹

Frihet från skatt ska under de förutsättningar som anges i 1 § samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§ medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigariller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktaobak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. fyra liter vin, och
4. sexton liter starköl.

Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare i landet finns i 5 kap. 20 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

I denna lag förstås med
spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent,

e-vätskor: e-vätskor enligt lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter,

högkoncentrerade e-vätskor:
högkoncentrerade e-vätskor enligt
lagen om skatt på vissa
nikotinhaltiga produkter,

andra nikotinhaltiga produkter: andra nikotinhaltiga produkter enligt lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

¹ Senaste lydelse 2018:2089.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §²

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg
e-vätskor	320 kr/liter	3 300 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 225 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg
<i>högkoncentrerade e-vätskor</i>	<i>320 kr/liter</i>	<i>6 600 kr/liter</i>
<i>övriga e-vätskor</i>	320 kr/liter	3 300 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 225 kr/kg

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

2 Hantering och beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

2.1 Bakgrund och Kemikalieinspektionens hemställan

Lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter trädde i kraft den 1 juli 2018. I den undantogs sådana produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008³ tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3 från beskattning. Detta motiverades med att hanteringen av sådana produkter är reglerade i annan lagstiftning och att de inte lagligen får säljas till konsumenter. Undantaget tillstyrktes av Kemikalieinspektionen.

Kemikalieinspektionen inkom den 28 maj 2019 till Finansdepartementet med en hemställan om ändring i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Av hemställan framgår bl.a. följande. Våren 2018 påbörjade Kemikalieinspektionen en utredning av huruvida de svenska reglerna om försäljning av särskilt farliga kemiska produkter (tillståndsreglerna) kan strida mot EU-rätten, i detta fall tobaksproduktdirektivet⁴. Vissa e-vätskor som innehåller högre halter av nikotin omfattas av tillståndsreglerna. Dessa regler innebär bl.a. krav på ett särskilt tillstånd för privat hantering av särskilt farliga kemiska produkter. Kravet innebär enligt Kemikalieinspektionen i praktiken ett förbud, med hänsyn till de begränsade möjligheterna att erhålla sådant tillstånd. Tobaksproduktdirektivet tillåter e-vätskor med ett nikotininnehåll upp till och med 20 mg per ml, vilket innebär att frågan om högsta tillåtna nikotinhalt i e-vätskorna får anses harmoniserad genom direktivet. En medlemsstat har därför enligt Kemikalieinspektionen inte rätt att avvika från dessa krav, genom att exempelvis tillämpa nationella bestämmelser som i praktiken hindrar marknadsstillträdet för vissa e-vätskor, åtminstone inte utan att anmäla en begränsning eller ett förbud under åberopande av ”specifika förhållanden” i Sverige vad gäller e-cigarett. Kemikalieinspektionens bedömning är därför att de svenska tillståndsreglerna inte kan tillämpas på e-vätskor som omfattas av tobaksproduktdirektivet. Kemikalieinspektionen anser därmed att det inte längre finns något skäl för undantaget och anger även vissa skäl att de aktuella e-vätskorna borde beskattas.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU av den 3 april 2014 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG.

2.2 Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

Promemorians förslag: Undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration upp till 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Sådana vätskor benämns ”högkoncentrerade e-vätskor” och beskattas med 4 000 kronor per liter vätska.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021.

Skälen för förslaget: Som nämnts ovan var motiveringen till att produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3 vid lagens införande undantogs från beskattning bl.a. att de i praktiken inte lagligen får säljas till konsumenter. Finansdepartementet gör ingen bedömning huruvida Kemikalieinspektionens tolkning av de svenska tillståndsreglernas förhållande till EU-rätten är korrekt. Med tanke på vad Kemikalieinspektionen framfört i sin hemställan kan det emellertid inte uteslutas att det numera finns situationer då konsumenter lagligen kan få tag på sådana produkter under förutsättning att de omfattas av tobaksproduktdirektivet. Det skäl som vid lagens införande angavs för att undanta de aktuella produkterna från beskattning föreligger således inte längre. Tobaksproduktdirektivet omfattar e-vätskor med en koncentration om upp till 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Undantaget för akut toxiska produkter i farokategorierna 1, 2 eller 3 bör därför begränsas så att det inte längre omfattar e-vätskor med en koncentration om upp till 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Vätskor med en högre koncentration omfattas dock, som nämnts ovan, inte av tobaksproduktdirektivet, varför sådana vätskor även fortsättningsvis bör omfattas av undantaget.

Alla e-vätskor beskattas idag med 2 000 kronor per liter vätska. Det kan emellertid ifrågasättas om denna skatt är tillräcklig för akut toxiska e-vätskor i farokategorierna 1, 2 eller 3. Kemikalieinspektionen har i sin hemställan angivit att hanteringen av e-vätskor i hemmet ofta är orsak till att det sker olyckor och att de flesta av olyckorna sker i samband med att e-vätskor blandas och fylls på i påfyllningsbehållarna. Det är ofta barn som får tag på flaskorna och dricker e-vätskan, vilket i allvarliga fall kan leda till kramper och påverkan på andning och blodcirkulation. Enligt Giftinformationscentralen kan det innebära livsfara om vätskan innehåller en hög halt nikotin. Det kan även konstateras att om produkterna inte hade omfattats av tobaksproduktdirektivet hade det i praktiken inte varit tillåtet att sälja dem till privatpersoner. Farorna med produkterna talar för att de borde beskattas högre än övriga e-vätskor. Anledningen till att en e-vätska klassificeras som akut toxisk i farokategorierna 1, 2 eller 3 är normalt att den innehåller en hög koncentration av nikotin. Sådana vätskor används inte direkt i e-cigarett utan används för att blanda e-vätskor med lägre koncentration. Resultatet av en sådan blandning kommer således att vara en större mängd e-vätska än den mängd som beskattas. När skatten infördes diskuterades om beskattning skulle ske utifrån nikotinmängd eller volym. Regeringen ansåg då att fördelarna med ett lättillämpat system där beskattning sker utifrån volym övervägde. Regeringen ansåg även att det då inte fanns skäl att införa specialregler för basvätskor som användes för

att blanda vätskor med lägre koncentration med avsåg att följa utvecklingen på området. Även om det i nuläget inte finns skäl att göra några stora förändringar av skattens uppbyggnad finns det mycket som talar för att sådana akut toxiska e-vätskor i farokategorierna 1, 2 eller 3 som beskattas bör ha en högre skatt än övriga e-vätskor. Att koppla en högre skatt direkt till faroklassificeringen skulle dock i viss mån kunna försvåra hanteringen vid beskattningen, eftersom det i så fall skulle behövas information om klassificeringen även avseende produkter som säljs till konsumenter. Även om sådan information normalt ska finnas tillgänglig bedöms det lämpligare att koppla den högre skatten till nikotinnehållet. Gränsen för nikotinnehållet bör även bestämmas med viss marginal gentemot akut toxiska vätskor för att undvika en situation där en vätska bedöms vara akut toxisk i farokategorierna 1, 2 eller 3 men ändå inte omfattas av den högre skatten. De ovan angivna skälen för en högre beskattning gäller till stor del även för sådana vätskor som faller precis utanför definitionen av akut toxiska vätskor i farokategori 1, 2 eller 3. Det föreslås därför att e-vätskor med en nikotinhalt mellan 15 och 20 milligram nikotin per milliliter ska beskattas med 4 000 kronor per liter vätska. För att underlätta hänvisningar i lagtexten ska sådana vätskor benämnas ”högkoncentrerade e-vätskor”. Förslaget innebär att det i praktiken enbart är för vätskor med en koncentration av nikotin överstigande 20 milligram per milliliter vätska som en bedömning av faroklassificering behöver göras ur skatteperspektiv.

Utöver de ovan föreslagna ändringarna i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter behöver även vissa följdändringar göras i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. I lagens 4 kap. 3 § finns schablonbelopp för skatt och tull som under vissa förutsättningar kan användas i stället för den skatt och tull som annars skulle ha tagits ut. Den paragrafen föreslås kompletteras med schablonbelopp för högkoncentrerade e-vätskor som är dubbla beloppen för övriga e-vätskor. Det föreslås även införas en definition av ”högkoncentrerad e-vätska” i 3 kap. 4 §.

Slutligen finns både i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter och i 3 kap. lagen om frihet från skatt vid import, m.m. regler om skattefrihet under vissa förutsättningar då e-vätskor förs in eller importerats till Sverige. Dessa regler gäller som mest för 20 milliliter e-vätska per person och tillfälle. Det går att argumentera för att även dessa regler borde ändras så att högkoncentrerad e-vätska inte får föras in skattefritt i samma mängd som annan e-vätska. Med tanke på de begränsade volymer som reglerna är tillämpliga på kan det dock ifrågasättas om en sådan ändring skulle vara rimlig i förhållande till den ökade administration ändringen skulle medföra. Det föreslås därför inga ändringar av dessa regler.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

3 Förstörelse av skattepliktiga produkter

Promemorians förslag: E-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket ska inte utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021.

Skälen för förslaget: För en godkänd lagerhållare är en av omständigheterna som utlöser skattskyldighet att varan tas i anspråk för annat ändamål än försäljning. Liknande regler finns både för lagerhållare och upplagshavare avseende andra punktskattepliktiga varor. För vissa andra punktskattepliktiga varor finns för upplagshavare undantag från skatteplikt för varor som blivit fullständigt förstörda under tillsyn av Skatteverket. Ett sådant undantag kan exempelvis bli aktuellt om rester från en tillverkningsprocess fortfarande räknas som en skattepliktig vara men i praktiken ändå inte kan säljas. Att förstöra varorna innebär att de tas i anspråk, vilket normalt skulle utlösa skattskyldighet. Upplagshavaren behöver därför ett sätt att bli av med restprodukterna utan att det utlöser skattskyldighet. Genom att varorna förstörs och det sker under tillsyn av Skatteverket försäkras att varorna inte konsumeras. Någon sådan möjlighet finns i dag inte i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Eftersom definitionen av ”e-vätskor” i lagen omfattar alla vätskor som innehåller nikotin kan det dock inträffa att restprodukter från tillverkning fortfarande uppfyller kraven för att räknas som en skattepliktig e-vätska. Det kan därför finnas ett behov för tillverkaren att kunna förstöra dessa restprodukter utan att det utlöser skattskyldighet. Det skulle även kunna finnas situationer då ett liknande behov föreligger för andra nikotinhaltiga produkter. Det föreslås därför att det införs ett undantag som innebär att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för godkända lagerhållare.

Det föreslås att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer.

4.1.1 Syfte med förslaget och alternativa lösningar

Förslaget innebär att e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 15 mg/ml och 20 mg/ml ska beskattas med en högre skattenivå än andra e-

vätskor. Den föreslagna skattenivån är dubbelt så hög som den för andra e-vätskor, det vill säga 4 000 kronor per liter. I beräkningarna nedan har antagits att e-vätskor som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3 har en genomsnittlig nikotinkoncentration om 17 mg/ml eller mer. Beräkningarna utgår således från att e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 15–17 mg/ml i dag är beskattade med 2000 kr per liter medan e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 17–20 mg/ml är undantagna från beskattning.

Syftet med ändringen är att även de allra farligaste vätskorna som en konsument kan köpa ska beskattas och att dessa ska beskattas högre än mindre farliga vätskor.

En alternativ lösning skulle kunna vara att beskatta de högkoncentrerade e-vätskorna på samma nivå som andra e-vätskor. I så fall skulle det dock inte finnas några skattemässiga incitament till att välja bort de högkoncentrerade vätskorna. Med tanke på att de till stor del har bedömts medföra sådana hälsorisker att de i praktiken inte hade fått säljas till konsumenter om de inte hade omfattats av tobaksproduktsdirektivet, är en sådan lösning inte lämplig. Se avsnitt 2.2 för ett närmare resonemang avseende valet av skattenivå.

4.1.2 Offentligfinansiella effekter

För att beräkna den offentligfinansiella effekten av ett införande av en skatt på e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 17–20 mg/ml med 4 000 kronor per liter krävs att konsumtionen av sådana e-vätskor kvantifieras. Eftersom det saknas offentlig statistik över användningen av sådana e-vätskor kan endast grova bedömningar göras.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) genomför årligen en enkätstudie över tobaksvanor i Sverige. Totalt genomförs ungefär 350 telefonintervjuer per vecka, vilket motsvarar drygt 18 000 intervjuer per år. Konsumtionsstatistiken aggregeras till en rikstäckande nivå. Sedan 2017 ställs även frågor om användningen av e-cigarett. I 2018 års mätning svarade knappt 2 % av respondenterna att de använt e-cigarett någon gång under de senaste 30 dagarna. Av dessa var det omkring en tredjedel som uppgett att de använt e-cigarett dagligen, vilket motsvarar uppemot 1 % av befolkningen 17–84 år. Av de som uppgett att de använt e-cigarett hade majoriteten använt nikotinhaltiga vätskor. Här ingår alla nikotinhaltiga koncentrationer av e-vätskor.

Utifrån uppgiften att Sverige har en befolkningmängd, 15 år och äldre, på omkring 8,2 miljoner bedöms omkring 82 000 personer vara dagligrökare av e-cigarett och omkring 165 000 personer vara sporadiska rökare av e-cigarett. Vidare bedöms 10 milliliter e-vätska i genomsnitt motsvara 100 vanliga cigaretter. En dagligrökare antas konsumera 11 cigaretter om dagen eller motsvarande mängd e-vätska och de sporadiska rökarna antas konsumera omkring 1 cigarett per dag eller motsvarande mängd e-vätska. Vid en skattesats på 2 000 kr per liter e-vätska, skulle CAN:s uppmätta konsumtion ha inneburit skatteintäkter på

omkring 78 miljoner kronor brutto sammantaget, varav 66 miljoner kronor från dagligrökare och 12 miljoner kronor från sporadiska rökare.

Statens intäkter från skatt på vissa nikotinhaltiga produkter prognostiseras till 44 miljoner kronor 2019, vilket stämmer väl överens med de beräkningar som gjorde då skatten infördes.

Prognosen över skatteintäkter från e-cigaretter för 2019 är således 34 miljoner kronor lägre än om skatteintäkterna beräknas utifrån CAN:s konsumtionsstatistik för 2018.

Eftersom statens prognostiserade skatteintäkter och skatteintäkter beräknade utifrån CAN:s konsumtionsstatistik skiljer sig avsevärt åt är bedömningen att det förekommer en konsumtion av högkoncentrerade e-vätskor som idag inte beskattas. I butik säljs dessutom de högkoncentrerade e-vätskorna tillsammans med de e-vätskor som idag är beskattade. Storleken på konsumtionen av de högkoncentrerade e-vätskorna är dock svår att bestämma, men bedömningen är att basen vid införandet av en skatt uppgår till drygt 102 miljoner e-cigaretter per år, som i genomsnitt har en nikotinstyrka på 6 mg/ml. I denna storleksbedömning ligger ett antagande om att storleken på den föreslagna skatten medför att konsumtionen sjunker.

Den sammantagna bedömningen är att den offentligfinansiella effekten av ett införande av en skatt på 4 000 kronor per liter på e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 17–20 mg/ml uppgår till 41 miljoner kronor brutto och 51 miljoner kronor netto 2021. Varaktigt uppgår den offentligfinansiella effekten till 45 miljoner kronor.

Den offentligfinansiella effekten av en höjning av skatten med 2 000 kr per liter e-vätska med en nikotinkoncentration mellan 15–17 mg/ml beräknas utifrån statens intäkter från skatt på vissa nikotinhaltiga produkter som prognostiseras till 44 miljoner kronor 2019. Antas att konsumtionen av e-vätskor är densamma vid varje mg/ml från 1 mg/ml till 17 mg/ml beräknas den offentligfinansiella effekten uppgå till 5 miljoner kronor brutto och 6 miljoner kronor netto 2021. Varaktigt uppgår den offentligfinansiella effekten till 5 miljoner kronor. Sammantaget uppgår den offentligfinansiella effekten till 46 miljoner kronor brutto och 57 miljoner kronor netto 2021. Varaktig effekt uppgår till 50 miljoner kronor, se tabell 1.

Tabell 1. Offentligfinansiella effekter vid en skatt på 4000 kr per liter på e-vätskor med en nikotinkoncentration mellan 15–20 mg/ml

Miljoner kronor, fasta priser

	Effekt från	Brutto- effekt nettoeffekt			Varaktig effekt
		2021	2021	2022	
Offentligfinansiell effekt	2021-01-01	46	57	50	50

4.1.3 Effekter på priser

E-vätskorna säljs med olika nikotinhalt. I butik går det ofta att välja mellan nikotinhaltarna 0, 6, 12 och 18 mg/ml. E-vätska med nikotinhalten 18 mg/ml, som idag inte är beskattad, är ibland billigare än e-vätskor med nikotinhalten 6, 12 och 0 mg/ml. E-vätskor säljs också nikotinfria men tillsammans med en nikotinhaltig shot som kan blandas i vätskan. Priset på e-vätskor varierar men generellt uppgår priset för en dagligrökarens konsumtion av e-vätska med en nikotinhalt på 18–20 mg/ml till mellan 3,5 och 5,0 kronor per dag. Vid föreslagen skatt på 4 000 kronor per liter e-vätska med en nikotinkoncentration på mellan 17–20 mg/ml skulle priset för en dagligrökarens konsumtion öka till mellan 11 och 14 kronor per dag. Prisökningen för e-vätskor med en nikotinkoncentration på mellan 15–17 mg/ml som får en höjd skatt på 2 000 kr per liter uppgår till omkring hälften dvs. 5–7 kr per dag. För att konsumera e-vätskor behöver även en s.k. vape köpas i vilken man röker e-vätskorna. Denna kostar omkring 200–300 kr. Detta kan jämföras med kostnaden för en dagligrökare av cigaretter som röker omkring 11 cigaretter per dag till ett genomsnittligt pris om 33 kronor.

4.1.4 Effekter för företagen

Aktörer påverkas generellt administrativt negativt vid införandet av en punktskatt genom att den administrativa bördan ökar. Den som är registrerad för punktskatt, dvs godkända lagerhållare och distansförsäljare, ska lämna en punktskattedeklaration för varje redovisningsperiod även om det inte finns skatt att redovisa. Eftersom försäljningen av e-vätskor, med en nikotinhalt upp till 17 mg/ml, och andra nikotinhaltiga produkter redan idag är belagda med punktskatt bör den nya föreslagna punktskatten på e-vätskor inte påverka företagens administrativa börda nämnvärt. De företag som blir skattskyldiga bör huvudsakligen vara de som redan idag hanterar punktskatten på e-vätskor.

De föreslagna reglerna gäller såväl för svenska som för utländska säljare vid försäljning på den svenska marknaden. De harmoniserade reglerna i tobaksproduktdirektivet om krav vid försäljning, såsom registrering vid gränsöverskridande distansförsäljning, innebär att det finns goda förutsättningar att kontrollera att beskattningen efterlevs även av utländska handlare. Förslaget bör därmed inte innebära någon förändring i konkurrenssituation mellan svenska och utländska säljare vid försäljning på den svenska marknaden.

4.1.5 Effekter för folkhälsan

Konsumtionen av tobak tenderar att minska när priset på tobaksvaror ökar. Detsamma bör gälla för e-cigaretter. De högkoncentrerade vätskorna har bedömts medföra sådana hälsorisker att de i praktiken inte hade fått säljas till konsumenter om de inte hade omfattats av tobaksproduktdirektivet. Det är således tydligt att en minskad konsumtion av e-vätskor har en positiv effekt på folkhälsan.

Folkhälsan påverkas också av vilken typ av tobak som konsumeras. Eftersom e-cigarettor även vid föreslagen punktskatt är billigare än samtliga tobaksprodukter bör konsumtionen inte nämnvärt flytta över till tobak. Hälsoeffekten av föreslagen punktskatt bör därför framförallt bero av minskad konsumtion av e-cigarettor och en positiv hälsoeffekt kan således väntas.

4.1.6 Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket är sedan tidigare beskattningsmyndighet i samtliga fall förutom när någon som inte är godkänd lagerhållare importerar skattepliktiga varor från tredjeland, då Tullverket är beskattningsmyndighet. Eftersom försäljningen av e-vätskor, med en nikotinhalt upp till 17 mg/ml, och andra nikotinhaltiga produkter, redan idag är belagda med punktskatt bör den föreslagna utvidgningen till att omfatta även högkoncentrerade e-vätskor inte innebära någon nämnvärd ökning i arbetsbelastningen för de båda myndigheterna. För Skatteverket tillkommer dock kostnader för bl.a. informationsinsatser och för att kontrollera efterlevnaden av de nya reglerna. Tillkommande utgifter för Skatteverket och Tullverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget kan även innebära vissa ökade kostnader för domstolarna då beslut enligt lagen kan överklagas. Det är i nuläget mycket svårt att uppskatta hur stor del av besluten som kommer att överklagas och därmed även att beräkna kostnaderna för överklagandenas hantering. Med beaktande av vad som sagts ovan om den begränsade tillkommande arbetsbördan för beskattningsmyndigheterna kommer det dock vara fråga om en förhållandevis liten mängd nya mål. Tillkommande utgifter för domstolarna ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

4.1.7 Övriga effekter

Det saknas tillräckligt underlag för att bedöma eventuella fördelningseffekter av förslaget. Det kan dock noteras att en dagligrökares kostnader ökar med knappt 3 000 kronor per år till följd av förslaget, om denne enbart använder sig av högkoncentrerade e-vätskor. I den mån dagligrökaren övergår till icke-högkoncentrerade e-vätskor eller minskar sin konsumtion blir kostnadsökningen mindre.

Vad gäller den ekonomiska jämställdheten visar CAN:s studie över tobaksvanor i Sverige att det är dubbelt så vanligt bland männen att använda e-cigarettor jämfört med kvinnorna. Det är även vanligare bland männen att använda e-cigarettor dagligen. Således kan det konstateras att förslaget påverkar män i högre grad än kvinnor.

Förslaget bedöms inte ha några effekter på sysselsättning, miljö, integration eller den kommunala självstyrelsen.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

2 §

I paragrafen definieras vissa uttryck som förekommer i lagen. *Första stycket* kompletteras med en definition av ”högkoncentrerade e-vätskor”. Detta är en underkategori till e-vätskor och avser sådana e-vätskor som har en koncentration mellan 15 och 20 milligram nikotin per milliliter vätska. En högkoncentrerad e-vätska räknas alltså fortfarande som en e-vätska. I vissa fall finns dock särreglering för just högkoncentrerade e-vätskor. Begreppet ”e-vätska” definieras sedan tidigare i paragrafen. I definitionen av ”förordning (EG) nr 1272/2008” uppdateras hänvisningen till den senaste lydelsen.

3 §

I paragrafen fastställs skattesatsen för e-vätskor. Paragrafen kompletteras med ett *andra stycke* där det anges att skatt för högkoncentrerade e-vätskor ska tas ut med 4 000 kronor per liter vätska i stället för vad som anges i första stycket. Första stycket kommer därmed att vara tillämpligt för sådana e-vätskor som inte är högkoncentrerade.

5 §

I paragrafen anges vissa fall då skatt inte tas ut. I *fyjärde punkten* anges i dag att skatt inte tas ut för produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3. Punkten kompletteras med en regel om att den inte gäller för högkoncentrerade e-vätskor. Dessa kommer således att beskattas enligt 3 § andra stycket.

11 a §

Paragrafen är ny och reglerar ett undantag från skattskyldighet för godkända lagerhållare. Om en godkänd lagerhållare förstör en skattepliktig vara anses det normalt innebära att varan tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, vilket utlöser skattskyldighet enligt 11 § 1 b. I paragrafen införs ett undantag för de fall då e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter fullständigt förstörts under tillsyn av Skatteverket.

5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

3 kap.

4 §

I paragrafen regleras skattefrihet för resande samt vissa definitioner som används i lagen. *Tredje stycket* kompletteras med en definition av ”högkoncentrerade e-vätskor”. Definitionen hänvisar till motsvarande definition i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Begreppet är alltså detsamma som i den lagen. Definitionen används i 4 kap. 3 §.

4 kap.

3 §

I paragrafen finns en tabell med schablonbelopp för tull och skatt som, om de förutsättningar som anges i 4 kap. 1 § är uppfyllda, kan användas i stället för den tull och skatt som annars skulle ha tagits ut. Tabellen kompletteras med belopp för högkoncentrerade e-vätskor. Det förtydligas att de befintliga schablonbeloppen för e-vätskor gäller övriga e-vätskor, det vill säga sådana e-vätskor som inte är högkoncentrerade. Begreppen ”e-vätskor” och ”högkoncentrerade e-vätskor” definieras i 3 kap. 4 §.